

# Pijn



Tot op de huid  
Christiaan Bakker

**D**e tafel lijkt in debat met de stoelen wie het meest is oververhit door de eindeloze hoeveelheid zonnestrallen op het terras. Mijn hand en rug denken aan een gelijkspel: het is hier bloedheet en ik dommel wat weg...

„Papa, vieg, hier”, hoor ik vanuit de tuin. Ik zie geen vieg, maar tussen duim en wijsvinger presenteert de tweejarige wel keurig de vleugel van een beestje. Stekeliger wordt het als ik zie dat dit de alarmkleuren geel zwart heeft. Oei. Ik vlieg op als ik zie dat het geel zwarte monster, de wesp, nog beweegt. Met beleid neem ik 'm via de andere

vleugel behendig over, hij vliegt weg en crasht tegen mijn arm... Prik... „Au.”

Precies die zinsnede gebruikt de 73-jarige man op het spreekuur een paar dagen terug met de twee te verwijderen plekken. „Au, dat steekt als een wesp”, zegt hij als ik het eerste plekje langzaam verdoof op zijn neus. Bij het plekje op de rug vraag ik of dit ook zo vervelend voelt. „Nee, dit is meer een kleine mug”, zegt hij lachend. Gelukkig is daarna het vervelende gevoel verdwenen.

Het zenuwstelsel dat pijn en gevoel doorgeeft vanuit de huid is

intrigerend. Gevoelens van pijn worden door heel veel factoren beïnvloed. Hoe meer zenuwuiteinden er op een plek zijn, hoe beter we voelen en tegelijk hoe pijnlijker om te verdoven. De onderkant van de voet en het gezicht zijn van die epicentra van zenuwuiteinden. Denk bijvoorbeeld aan die keer dat u op een legoblokje stapte. Au!

Verder is niet elke zenuw hetzelfde. De kabels die pijn moeten signaleren zijn aangelegd met een zeer goede coating voor hele snelle geleiding. Snel transport dus. Als een wesp je steekt, is het prettig direct feedback te krijgen. Terugtrekken die vinger om de schade te beperken!

Daarentegen zijn de zenuwen van de tastzin dun en ongecoat. Het zijn daardoor erg trage geleiders. De

## Het zenuwstelsel dat pijn en gevoel doorgeeft vanuit de huid is intrigerend

signalen worden wel doorgegeven, maar ons lijf heeft er wat minder haast bij. Dit maakt dat als u een ingreep onder lokale verdoving moet ondergaan, niet de pijn, maar wel de druk van de vingers van operateur kunt blijven voelen, terwijl er al wel gesneden wordt. En kan de dokter nog een rol

spelen in al deze pijnlijke toestanden, hoor ik u denken. Jazeker, allereerst u zo comfortabel mogelijk laten zijn. Afleiding helpt ook. Een dunne naald. En belangrijk is om zo langzaam mogelijk de verdoving in laten lopen. De pijnsensatie is heel anders als op hetzelfde moment een hele zwerm kabels het commando krijgt om pijn door te geven (kortsluiting!) of dat in etappes steeds een paar kabels worden 'aangetik' door de vloeistof.

Terug bij de patiënt is het niet meer hommeles en spreken we pijnloos verder over zijn dit jaar aangeschafte hommekolonie als bestuivers voor in de tuin. Een aanstekelijk idee!

▶ Christiaan Bakker is dermatoloog in Nij Smellinghe in Drachten